

Een bemoedigend woord van Paulus aan Timotheüs

Schriftlezing: 2 Timotheüs 2: 1-13

Tekst: 2 Timotheüs 2: 1

Zingen:

Psalm 102: 16

Psalm 103: 7

Psalm 68: 14, 17

Psalm 45: 1

Psalm 106: 3

Psalm 118: 7

Gij dan, mijn zoon, word gesterkt in de genade, die in Christus Jezus is.

Lieve gemeente, wij weten vanuit het Woord van God dat de Heere Jezus vele namen draagt. Al die namen zeggen wie Hij is en wat Hij doet. Eén van de namen die de Heere Jezus draagt, is de naam Trooster. Dat is niet alleen de naam van de Heilige Geest, maar het is ook een naam die op Christus Zelf van toepassing is. Als hoogste Profeet en Leraar van Zijn Kerk vertroost Hij.

En hoe troost Hij dan? Dat doet Hij door Zijn Woord. Moeten we eens luisteren wat de profeet Jesaja van Hem heeft geprofeteerd: *De Heere HEERE heeft Mij een tong der geleerden gegeven, opdat Ik wete met den moede een woord te rechter tijd te spreken.* Zo spreekt Christus. Hij weet precies wat Zijn Kerk nodig heeft. Hij weet ook volmaakt hoe Hij Zijn Kerk moet troosten. Hij zal, om aan te sluiten bij de preek van vanmorgen, naar het hart spreken.

Want Hij weet zo volmaakt wie Zijn kinderen zijn, en ook wie Zijn knechten zijn. Hij weet dat Zijn Kerk op aarde zwak van moed en klein van krachten is. Daarom komt Hij op Zijn tijd met woorden van troost, woorden van bemoediging. En om die woorden te laten verkondigen, zendt de Heere Jezus Christus knechten vanuit de hemel, opdat zij Zijn stem op de aarde mogen laten horen. Zij mogen niets anders doen dan Zijn Woord doorgeven.

Een voorbeeld daarvan vinden wij in onze tekst. Daar horen wij Paulus, die moedgevende woorden mag spreken tot zijn geestelijke zoon Timotheüs. Daarbij willen wij vanmiddag stilstaan. Met de hulp van de Heere gaat de prediking over:

Een bemoedigend woord van Paulus aan Timotheüs.

Daarbij letten wij op drie gedachten:

- 1. Een woord der liefde**
- 2. Een woord ter versterking**
- 3. Een woord der genade**

1. Een woord der liefde

De eerste woorden van onze tekst laten direct zien dat er een sterke liefdesband ontstaan is tussen Paulus en Timotheüs. Hij spreekt hem aan met die diepe woorden: *Gij dan, mijn zoon*. En dan weten wij vanuit het Woord van God dat Paulus ongetrouwd is geweest. Hij had geen gezin, hij had geen kinderen voortgebracht. En toch zegt hij: *mijn zoon*.

Blijkbaar was er tussen Paulus en Timotheüs een sterke band ontstaan. Een band die je bijna zou kunnen vergelijken met de band tussen een vader en een zoon in het natuurlijke leven. En toch, als wij de brieven van Paulus aan Timotheüs goed bestuderen, dan merken wij dat die band vooral een geestelijke band geweest is.

In de eerste brief aan Timotheüs spreekt Paulus over *mijn oprechten zoon in het geloof*. Daarmee maakt hij duidelijk dat hij voor Timotheüs een geestelijke vader is geweest, en dat Timotheüs door hem een geestelijke zoon genoemd mocht worden.

Hoe is dat gekomen? De eerste keer dat Paulus Timotheüs ontmoette, was in de streek van Lystra en Derbe. Timotheüs was de zoon van een gelovige Joodse vrouw, Eunice geheten. Deze vrouw was getrouwd geweest met een Griekse man. Waarschijnlijk leefde deze man niet meer toen Paulus met dit gezin in aanraking kwam.

En we weten uit het Woord van God dat niet alleen Timotheüs' moeder, maar ook zijn grootmoeder Loïs de Heere vreesde. Timotheüs kwam dus uit een geslacht waarin de Heere werkte. En wat is dat een wonder, als je dat ook in je eigen voorgeslacht mag zien. Als er in de lijn van de geslachten mensen zijn geweest die de Heere hebben leren vrezen. Als je mag zien dat de Heere in de geslachten doorwerkt. Ja, dat Hij je niet overslaat, maar ook heel persoonlijk tot u en tot jou komt met Zijn genade.

Zo was het in het leven van Timotheüs. In het vorige hoofdstuk van deze brief staat geschreven: *Als ik mij in gedachtenis breng het ongeveinsde geloof, dat in u is, hetwelk eerst gewoond heeft in uw grootmoeder Loïs en in uw moeder Eunice; en ik ben verzekerd, dat het ook in u woont*.

Paulus is met dit bevoorrechte gezin in aanraking gekomen, en zo is er een sterke band ontstaan tussen Paulus en Timotheüs. De Heere heeft Paulus willen gebruiken om Timotheüs nader te brengen tot het geloof in Christus. Daarom noemt Paulus hem *mijn zoon, mijn oprechte zoon in het geloof, mijn geliefde zoon*.

Nu weten wij vanuit het Woord van God ook dat Timotheüs van kinds af de Schriften geweten heeft. Dat heeft de Heere ongetwijfeld willen gebruiken door de opvoeding van zijn moeder en het onderwijs van zijn grootmoeder. Paulus schrijft later aan hem: *En dat gij van kinds af de heilige Schriften geweten hebt, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof, hetwelk in Christus Jezus is*.

Jongens en meisjes, toen Timotheüs nog maar een kind was, heeft zijn moeder hem al gewezen uit het Woord van God wat hij nodig had. Dan zal moeder Eunice hem onderwezen hebben in de weg der zaligheid. Dan zal zij hem hebben gewezen op de noodzaak om de Heere te zoeken. Dan zal zij hem hebben voorgehouden dat hij Christus nodig had.

En dat onderwijs heeft vrucht gedragen. Er was in het leven van Timotheüs al vroeg een begin van geestelijk leven. Maar dat beginnende leven was nog zo klein, nog zo zwak, nog zo ongeïoefend. Er was nog geen doorbraak gekomen. Hij kon nog niet spreken van een opwas in Christus. Maar dat kreeg hij wel, op Gods tijd.

Daarom moest Paulus naar die streek komen om Timotheüs verder onderwijs te geven. Onder de prediking van Paulus moet Timotheüs tot ruimte gekomen zijn. En kijk, dat werkte nu die sterke band tussen Paulus en Timotheüs.

Wat predikte Paulus eigenlijk? Paulus predikte een gekruisigde en opgestane Christus. Als wij de brief aan de Galaten lezen, die ook gericht was aan gemeenten in die streek, dan merken wij wat de kern van Paulus' prediking geweest is. Hij predikte wet en Evangelie. Hij predikte de dood in Adam en het leven in Christus.

Timotheüs hoorde Paulus spreken over de onmogelijkheid om door de werken der wet gerechtvaardigd te worden. Hij hoorde dat de wet een volkomen gehoorzaamheid eist, waaraan geen mens voldoen kan. Hij hoorde dat de wet alleen maar kan vervloeken, omdat de mens de wet overtreden heeft.

En wat gebeurde er toen in het leven van Timotheüs? Toen leerde hij door de wet aan de wet sterven. Reken maar dat, als je onder zulk een prediking komt en de Heilige Geest dat gaat zegenen, de kennis van de zonde verdiept wordt. Dan worden al je eigen pogingen om verlost te worden afgebroken. Dan leer je sterven aan jezelf. Dan ga je verstaan dat de wet een tuchtmeester is tot Christus.

Dat heeft Timotheüs geleerd. Om werkelijk niets meer over te houden dan alleen Christus. Het valt niet mee om alles kwijt te raken. Het valt niet mee als de Heere alles van je afsnijdt. Maar dat is wel de weg. Zoals Paulus schrijft: *Ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou. Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij.*

Wat werd die gekruisigde Christus toen dierbaar voor Timotheüs. Hij heeft uit de mond van Paulus mogen horen: *Christus heeft ons verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons; want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die aan het hout hangt.*

En de Heere zegende dat Woord. Toen werd Timotheüs in de vrijheid gezet, in de vrijheid van de kinderen Gods door het geloof in de Heere Jezus Christus.

Wat is het een zegen als Gods knechten die vrucht mogen zien in de gemeente waar zij gezonden worden. Als zij op weg gaan om te prediken, en als zij na de prediking de gemeente weer meenemen in de binnenkamer, worstelend of de Heere dat Woord wil zegenen. Weet u hoe de Bijbel zulke gebedsworstelingen noemt? Barensweeën.

Gods knechten en Gods kinderen weten wat dat is. Om in gebed te zijn voor een ander. Om de Heere niet los te kunnen laten om de zaligheid van een ander. Wat vroeger wel werd genoemd: iemand op je hart gebonden krijgen. Dan kun je die persoon niet loslaten, en dan worstel je in de binnenkamer. En als de Heere dan die gebeden verhoort en de prediking wil zegenen, dan is het alsof er geestelijk een kind geboren wordt.

En dan kom ik met een vraag bij u en bij jou. Zijn daar herkenbare dingen uit het leven van Timotheüs voor u en voor jou? Is het ook in uw leven waar geworden als het gaat om de geloofskennis van Christus? Daar moet het immers heen. Want de Bijbel is zo duidelijk: *Die den Zoon heeft, die heeft het leven; die den Zoon van God niet heeft, die heeft het leven niet.*

Daar moet je niet mee gaan schipperen. Daar moet je niets aan afdoen of bijdoen. Dat is de kern. Buiten Christus is het omkomen. Buiten Christus is het verloren. Daarom is het zo'n wonder als de Heilige Geest plaats gaat maken voor Christus. Dan laat Hij nooit rusten voordat een zondaar de toevlucht tot Christus genomen heeft.

En denk toch niet dat dat iets onbegrijpelijks is. Het gaat er in het geestelijke leven om dat een mens in deze woestijn alles verliest, om Christus alleen over te houden. Daar gebruikt de Heere de prediking van het Woord voor. Daarom zendt Hij Zijn knechten, om door dat Woord geestelijke kinderen te baren.

Mag ik u dat vanmiddag vragen? Bent u al gebaard door het Woord? U hebt zoveel prediking mogen horen. Er zijn door de jaren heen verschillende knechten geweest. Maar wat is de vrucht in uw leven? Zijn er vanmiddag in het midden van de gemeente mensen die door de prediking van het Woord geleid zijn tot de geloofskennis van Christus? Wat is dat een wonder. In zo'n grote stad zorgt de Heere ervoor dat er in het midden van de gemeente nog steeds wedergeboren wordt. Dat zondaren door de prediking van het Woord gebracht worden tot de kennis van Christus.

En weet u, als dat gebeurt, dan komen er banden. Dan komen er onverbreekelijke geestelijke banden. Dan mogen Gods knechten wel eens geestelijke vaders zijn om geestelijke zonen en dochters toe te brengen tot de Koning. Want daar gaat het om: om de Koning, Die uit het ganse menselijke geslacht Zijn gemeente vergadert.

Ja, dan mogen ambtsdragers wel eens gebruikt worden door de Heilige Geest om anderen te onderwijzen. Maar wat is het nodig om daarin versterkt te worden.

2. Een woord ter versterking

Paulus heeft zijn geestelijke zoon Timotheüs op een liefdevolle wijze aangesproken: *mijn zoon*. Dat waren woorden der liefde. En die liefde was ontstaan door een nauwe omgang tussen Paulus en Timotheüs. Want als je elkaar leert kennen, kan dat alleen in de weg van met elkaar spreken en met elkaar omgaan.

En door die nauwe omgang leerde Paulus Timotheüs ook kennen als mens. Heel eenvoudig, als mens. En weet je wat Paulus toen ontdekte? Dat Timotheüs een vreesachtig mens was.

We lezen in het vorige hoofdstuk: *Want God heeft ons niet gegeven een geest der vreesachtigheid, maar der kracht, en der liefde, en der gematigdheid*. Timotheüs kon gemakkelijk bevreesd raken. Hij kon door iets zomaar uit het veld geslagen zijn. Daarbij wordt Timotheüs ons getekend als iemand die veel last had van mensenvrees.

Dat neemt niet weg dat de Heere hem geroepen heeft tot Zijn dienst. Want ondanks zijn zwakheid, juist ook ondanks deze bijzondere zwakheid, wilde de Heere hem gebruiken tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk en tot onderwijs van Zijn Kerk. En als je het boek Handelingen nagaat, en de brieven die Paulus aan Timotheüs geschreven heeft, dan mogen we toch wel zeggen dat deze Timotheüs een trouwe arbeider geweest is in de Kerk des Heeren.

Maar hij bleef een zwak mensenkind. En dat had weerslag op zijn persoonlijk leven, op zijn geestelijk leven, en ook op zijn ambtelijk leven. Paulus had dat ontdekt. Hij had er iets van gemerkt. En toen ging hij vaderlijk tot hem spreken.

Het is alsof Paulus tegen hem zegt: Timotheüs, mijn geliefde zoon, luister nu toch eens. Ik weet het wel, ik heb het wel gemerkt dat je zo dikwijls vreesachtig bent. Ik merk ook wel dat je je zo onbekwaam voelt. Ik merk wel dat je je zo zwak voelt. Maar laat je daar nu niet door leiden. Zie op de genade die je van de Heere ontvangen hebt. *Word gesterkt*.

Als Paulus dat zegt, dan gebruikt hij een woord dat voor hemzelf ook een liefelijk woord geworden is. Want hij wist uit ondervinding wat het betekende om gesterkt te worden. Hij sprak daar niet alleen over, maar hij sprak eruit. Hij wist uit ervaring wat hij bedoelde.

Wat is dat: gesterkt worden?

Dat betekent dat de Heilige Geest de genade die Hij eerder gegeven heeft, gaat versterken. Hoe doet de Heilige Geest dat vaak? Door terugleidend licht te geven. Dat wil eenvoudig zeggen: de Heere laat je terugkijken. Hij laat je zien wat Hij eerder in je leven gedaan heeft. En met dat terugzien wil de Heere het geloof versterken, opdat een mens opnieuw leert geloven wat de Heere gesproken heeft.

Dat ligt opgesloten in die woorden: *word gesterkt*. Het is alsof Paulus zegt: Timotheüs, je bent zo vaak bevreesd. Maar let nu eens op de genade die je ontvangen hebt. Wat je moeder en je grootmoeder ook ontvangen hebben. Denk daar nu eens aan terug in moeilijke ogenblikken. En word daardoor versterkt. Geloof het toch, Timotheüs: als het weer moeilijk wordt, als je in de aanvechting komt, als de strijd toeneemt, als je je zwak en vreesachtig voelt, de Heere zal nooit laten varen wat Zijn hand begon.

Denk eens terug. *'k Zal gedenken, hoe voor dezen ons de Heere heeft gunst bewezen*. Denk eens terug aan de tijd dat je onder de prediking zat en dat het Gode behaagde Zijn Zoon in je ziel te openbaren. Overdenk die genade en word zó versterkt in geloof, in hoop en in liefde. Want de liefde drijft de vrees uit.

Mag dat ook de praktijk zijn in uw en jouw leven? Als je hart bij tijden zo vervuld kan zijn met een geest van vreesachtigheid? Als er één volk is dat zo dikwijls vreest, maar ten diepste niet te vrezen hoeft, dan is het toch dat gelukkige volk van God.

Hoor dan eens wat God in Christus tot dat bevreesde volk zegt: *Vrees niet, gij klein kuddeke, want het is uws Vaders welbehagen ulieden het Koninkrijk te geven*. Hoor dan ook: *Ik zal niet herroepen hetgeen uit Mijn lippen gegaan is*. Wees dan gesterkt, bevreesde zondaar.

En waar dat in het leven van een mens nodig is, is het ook nodig voor hen die een plaats gekregen hebben in het Koninkrijk van God om Hem te dienen. Want als de Heere een ambt op je schouders legt, dan kan dat zoveel vrees met zich meebrengen. Timotheüs kon daarvan meepraten. Maar hij was geroepen, en dat wist hij. Hij had gaven ontvangen om te dienen, en dat had hij ontdekt. Maar o, die vrees die telkens weer bovenkwam.

Daarom spreekt Paulus zo vaderlijk: *Gij dan, mijn zoon, word gesterkt*. Toen je bevestigd werd, Timotheüs, zijn de handen op je gelegd als teken dat de Heilige Geest je de gaven wil geven om dienstbaar te zijn in Gods Koninkrijk. Zie daar nu toch eens op, en word gesterkt. Want uw bekwaamheid is niet uit uzelf, maar uit God.

3. Een woord der genade

Onze laatste gedachte: een woord der genade. Ja, daar mag Paulus Timotheüs tenslotte op wijzen. Op een overvloedige genade, die te vinden is in Christus Jezus.

En als Paulus nu gaat spreken over *de genade die in Christus Jezus is*, dan weet Timotheüs heel goed wat Paulus bedoelt. In eerdere hoofdstukken heeft Paulus daar al over geschreven. Ik denk aan hoofdstuk 1 vers 9, waar staat: *Die ons heeft zalig gemaakt, en geroepen met een heilige roeping, niet naar onze werken, maar naar Zijn eigen voornemen en genade, die ons gegeven is in Christus Jezus, voor de tijden der eeuwen*.

Voordat ik daar verder op inga, stel ik u en jou en mijzelf een vraag: Weet u wat genade is? Wie zou hier vanmiddag heel persoonlijk kunnen getuigen van de genade in Christus Jezus?

Wat is genade?

Het is vrije gunst, die van eeuwigheid tot eeuwigheid bij God te vinden is. Het is vrije gunst die God betoont aan wie? Aan het slechtste wat er bestaat. En wat is het slechtste wat er bestaat? Een diep gevallen zondaar.

Welk een God. Nu is er bij God genade. Het enige wat wij verdiend hebben met onze zonden, is de eeuwige rampzaligheid. En te midden van die werkelijkheid komt de Heere met genade. En echt, je moet het leren spellen: genade kan alleen maar zijn om Jezus' wil. Want Paulus spreekt hier heel bijzonder over *de genade die in Christus Jezus is*.

En die genade heeft twee kanten.

De ene kant van die genade is dat Jezus Christus de zaligheid, die eeuwige, heerlijke zaligheid, verworven heeft voor arme, goddeloze zondaren. Dat is genade. Daar schrijft Paulus elders over: *Want gij weet de genade van onzen Heere Jezus Christus, dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat gij door Zijn armoede zoudt rijk worden*.

Wat een wonder. Daar moest de Heere Jezus arm voor worden. Daar moest Hij Mens voor worden. Daar moest Hij betalen voor de schuld, omdat er op de ganse aarde geen mens was die dat kon doen. En wat is Christus daarin gehoorzaam geweest. *Gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja, den dood des kruises*. Arm geworden, om een arme zondaar eeuwig rijk te maken. Dat wil zeggen: verlossen van de zonde en brengen in een verzoende gemeenschap met de Vader.

Is dat geen genade te noemen? O gemeente, dat is onuitsprekelijke genade.

En dan de andere kant van die genade. Die genade die Christus verworven heeft aan het kruis van Golgotha, gaat Hij ook toepassen in het hart van een zondaar. Ook dat hoort bij *de genade die in Christus Jezus is*.

Wat is dat een onuitsprekelijk groot wonder. Paulus zegt het zo: *Maar God, Die rijk is in barmhartigheid, door Zijn grote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft, ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus; uit genade zijt gij zalig geworden. En heeft ons mede opgewekt, en heeft ons mede gezet in den hemel in Christus Jezus; opdat Hij zou betonen in de toekomstige eeuwen den uitnemenden rijkdom Zijner genade, door de goedertierenheid over ons in Christus Jezus*.

Kent u die genade?

Genade Gods, oneindig groot,
Dat ik, die 't niet verdien,
Het leven vond, want ik was dood
En blind, maar nu ik zie.

En wat is het nodig om met die genade gesterkt te worden. Dat had Timotheüs nodig. Dat hebben allen nodig die wedergeboren zijn tot een levende hoop. Die genade kunt u niet missen. Zoek haar toch.

Het is ook genade die ambtsdragers niet kunnen missen. Uit de volheid van Christus vloeit een genadefontein, om niet alleen kinderlijke genade te ontvangen, maar ook, in het geval van ambtsdragers, ambtelijke genade.

Timotheüs en Paulus hebben moeten leren wat alle ware gelovigen moeten leren, namelijk de voetstappen van hun Meester volgen. *Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis op, en volge Mij.*

Daarom zegt Paulus ook aan Timotheüs: *Gij dan, lijd verdrukkingen, als een goed krijgsknecht van Jezus Christus.* Maar hoe dan? Hoe moet dat toch? Nu, zegt Paulus: *Gij dan, mijn zoon, word gesterkt in de genade die in Christus Jezus is.*

Dat is de Zaligmaker van zondaren. Dat is die grote Profeet en Leraar, Die arme leerlingen onderhoudt. Dat is die grote Hogepriester, Die gezegd heeft: *Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude; en gij, als gij eens zult bekeerd zijn, zo versterk uw broeders.* Dat is die eeuwige Koning, Die Zijn Kerk bewaart, regeert en beschermt.

O, waar dan heen? Tot Hem alleen. Want al wat u ontbreekt, schenkt Hij, zo gij 't smeekt, mild en overvloedig.

Gij dan, mijn zoon, word gesterkt in de genade die in Christus Jezus is.

Amen.